

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrij Technisch Instituut te DENDERMONDE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 36301

Instelling Vrij Technisch Instituut

Directeur Guido VAN LYSEBETTENS

Adres Emiel Van Winckellaan 6 - 9200 DENDERMONDE

Telefoon 052-21.17.96

Fax 052-25.99.20

E-mail g.vanlysebettens@vtidendermonde.be

Website <http://www.vtidendermonde.be>

Bestuur van de instelling VZW Óscar Romerocollege

Adres Kerkstraat 60 - 9200 DENDERMONDE

Scholengemeenschap Scholengemeenschap Archipel

Adres Emiel Van Winckellaan 6 - 9200 DENDERMONDE

CLB Vrij CLB Waas en Dender

Adres Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 28-10-2015, 29-10-2015, 30-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 27-11-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Christian POTLOOT

Teamleden Sylvie DE KEUKELAERE, Elly DE KEYSER, Agnes GEERTS,
Herman ROS, Bart WINDELS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 VOET	8
4.1.1.2 Frans in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	10
4.1.1.3 Techniek in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	11
4.1.1.4 Realisaties mechanische constructies in tso tweede graad in de studierichting Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049).....	13
4.1.1.5 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2002/0279/048d).....	15
4.1.1.6 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplan D/2006/0279/054)	17
4.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2009/7841/001).....	19
4.1.1.8 Elektromechanica, mechanica, elektriciteit en elektronica in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046).....	21
4.1.1.9 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2004/0279/022).....	23
4.1.1.10 Hout in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële houtbewerking (leerplannen D/2012/7841/061 en D/2005/0279/034).....	25
4.1.1.11 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad in de studierichtingen Centrale verwarming en sanitaire installaties, Carrosserie, Elektrische installaties, Houtbewerking en Werktuigmachines (leerplan D/2012/7841/026)	28
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	29
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	31
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	33
5.1 Evaluatiepraktijk	33
5.2 Leerbegeleiding.....	36
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	38
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	41
7.1 Wat doet de school goed?	41
7.2 Wat kan de school verbeteren?	41
7.3 Wat moet de school verbeteren?	41
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	43
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	43

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Sinds 1 januari 2015 behoort de school tot de vzw Óscar Romerocollege. Op 1 september 2016 worden alle leerlingen van de eerste graad van alle vrije secundaire scholen van Dendermonde samengebracht in een nieuw gebouw. Het Vrij Technisch Instituut (2de en 3de graad) wordt dan het domein techniek en engineering van het Óscar Romerocollege.

2 SAMENVATTING

Het Vrij Technisch Instituut (VTI) is een katholieke school in het centrum van Dendermonde. De school biedt een brede waaier van nijverheidstechnische opleidingen aan die zowel voorbereiden op hoger onderwijs als op het verdere beroepsleven. De school wordt geleid door een directeur die in zijn taak wordt bijgestaan door een adjunct-directeur en een technisch adviseur coördinator. Hierbij kunnen ze rekenen op een middenkader en het engagement van het schoolteam. Het beleid streeft een motiverend en toegankelijk leiderschap na. Het directieteam begeleidt momenteel de school in de voorbereiding op de integratie in het Óscar Romerocollege.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een representatief deel van het onderwijsaanbod. Hieruit bleek dat de kwaliteit van de leerprestaties voldoet voor een aantal doorgelichte vakken. Dat was niet het geval voor Frans en techniek in de eerste graad A-stroom, wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken en in de derde graad Industriële wetenschappen. Een afdoende leerplanrealisatie kon evenmin aangetoond worden voor het specifiek gedeelte in tso tweede graad in de studierichting Mechanische technieken, hout in bso derde graad in de studierichtingen Houtbewerking en Industriële houtbewerking. De tekorten zijn voornamelijk te wijten aan een te beperkte leerplangerichtheid, waardoor zich hiaten voordoen op het vlak van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. Hierdoor voldoet de school niet aan alle erkeningsvoorwaarden en brengt de onderwijsinspectie een in de tijd beperkt gunstig advies uit.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) van de contexten 'lichamelijke gezondheid en veiligheid' en 'socio-economische samenleving' in voldoende mate na. Het nastreven van de VOET via een cyclische verbeteringsdynamiek is echter nog onvoldoende uitgebouwd. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de aandacht voor de VOET-werking op de achtergrond geraakt is.

Vanuit een globale visie op leerlingbegeleiding koppelt de school de leerzorg aan de studieloopbaanbegeleiding, aan de socio-emotionele begeleiding en aan haar gelijkemansonderwijs. Een geëngageerd team stuurt het geheel doelgericht aan. De leerbegeleiding op schoolniveau is hierdoor kwaliteitsvol georganiseerd. Door afwezigheid van afspraken op vakgroepniveau en een kwaliteitszorgsysteem om de doeltreffendheid na te gaan, bestaan in de aanpak en de kwaliteit van de leerbegeleiding in de klaspraktijk echter significante verschillen. Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding vormt voor de school nog een aandachtspunt. Door haar voortdurende aandacht voor het welbevinden van de leerlingen is het schoolbeleid erin geslaagd een aangenaam leerklimaat te creëren.

De school draagt talenbeleid hoog in het vaandel. Via allerlei initiatieven slaagt de werkgroep talenbeleid er in de aandacht voor taal in te bedden in de schoolcultuur. Ook hier ontbreekt het de school aan structurele afspraken om ook tijdens de lessen een taalrijke omgeving te creëren.

De school heeft een duidelijke visie op evaluatie waarin ze omschrijft aan welke criteria deze moet voldoen. Ook beschikt ze over een organisatorisch kader waarmee de leraren geïnformeerd worden. De kwaliteit van de invulling van die afspraken wisselt echter. Door de inhoudelijke invulling en met name de leerplangerichtheid van de evaluatie over te laten aan de vakgroepen blijkt, uit de vakkendoorlichting, dat de evaluatiepraktijk niet altijd gelijk- en leerplangericht is. Ook de kwaliteit van de motivering van de B- en C-attesten is ondermaats.

Het kwaliteitszorgsysteem heeft nog geen systematische en integrale aanpak. De school verzamelt wel losse gegevens en verschillende initiatieven worden geanalyseerd en bijgestuurd. Het vormt voor de school een uitdaging om de eigen kwaliteit op systematische wijze op te volgen en prioriteiten vast te leggen.

De school krijgt een advies 'gunstig, beperkt in de tijd' voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' (BVH). Uit het onderzoek blijkt dat een meer consequente systematiek op vlak van opsporing en beheersing nodig is. Tijdens de controle heeft de inspectie namelijk vastgesteld dat de school de risico's nog onvoldoende beheerst.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting van het VTI Dendermonde met een advies 'gunstig, beperkt in de tijd'. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de tekorten weggewerkt zijn.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, techniek	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, techniek	
Graad 2 BSO Hout		hout
Graad 2 BSO Elektrische installaties		elektriciteit
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	wiskunde	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	wiskunde	Realisaties mechanische constructies
Graad 3 BSO Carrosserie	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	hout
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking		hout
Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Werktuigmachines	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica, wiskunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 VOET

Voldoet

Beleid	De visie en de planning voldoen. De school toetste eenmalig tijdens haar pedagogische studiedag van 2010-2011 haar jaarlijks terugkerende projecten aan de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen. Zij zocht naar linken met de schoolvisie op dat vlak. Een visie die stelt dat de leerlingen niet alleen lichamelijk en mentaal gezond zijn, maar ook in staat blijken om mee te helpen aan de uitbouw van relaties, een duurzaam milieu en een socio-economische, socioculturele en politiek-juridische samenleving. Aansluitend op de studiedag formuleerde de school voorstellen voor de optimalisatie van de bestaande projecten. Bij deze inventarisatie kwam de school tot de vaststelling dat er nog hiaten waren wat de gerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen betreft, maar deed hier verder niets mee.
Doelgerichtheid	Vakgroepen gingen na in hoever de eindtermen 'leren leren' aan bod kwam. Leraren van de eerste graad deden hetzelfde voor wat betreft de integratie van ICT in de lessen. De resultaten van deze inventarisatie leidde tot het opstellen van richtlijnen en studietips en het inrichten van een lesuur 'sociale activiteiten en leren leren (SAL)' in de twee leerjaren van de eerste graad. Vanaf volgend jaar wil de school dat ook invoeren in de tweede graad. Uit het voorgelegd materiaal blijkt dat de activiteiten in voldoende mate een bijdrage leveren tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET.
Beleid	Er is een organisatiestructuur die matig functioneert. Na de grootschalige aanpak in 2010, is een bewustmakende VOET-werking min of meer stilgevallen. Vanaf dit schooljaar ligt de verantwoordelijkheid voor de VOET-werking bij het coördinatorenteam, in samenwerking met de adjunct-directeur. Zij hebben nog geen stappen ondernomen om de VOET-werking nieuw leven in te blazen. Het is duidelijk dat het jaarlijks publiceren in het schoolwerkplan van de visie en van de resultaten van die ene pedagogische studiedag niet bijdraagt tot een bewust meewerken aan de VOET-realisatie. Die publicatie creëert te weinig draagvlak daarvoor. Het delegeren van het thema VOET naar de vakgroepen leidde niet tot zinvolle resultaten. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat vakverslagen zelfs niet rapporteren over de VOET-werking.
Ondersteuning	

Beleid
Doeltreffendheid

Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar deze zijn eerder gericht op het welslagen van de activiteit dan op hun relatie tot hun bijdrage aan VOET. Behalve de jaarlijks terugkerende activiteiten, is er weinig veranderd de laatste vijf jaar. Niet alle opgesomde activiteiten vinden nog plaats volgens een overzichtslijst van vorig schooljaar. Het verband tussen de lang bestaande activiteiten en de VOET-realiserende maakt geen deel meer uit van het collectief geheugen van de school. Dat blijkt ook uit het feit dat leraren tijdens het erkenningsonderzoek niet altijd de link konden duiden tussen bepaalde activiteiten en hun vermeende contexten.

De school evalueerde sinds 2010 de beleidsmatige aanpak van haar VOET-werking niet meer. Uit onderzoek blijkt dat na de eenmalige toetsing geen verdere aandacht gegeven is aan een evoluerende VOET-werking.

Van alle leraren wordt nog steeds een inventarisatie gevraagd van de eindtermen gerealiseerd in de vakken. Een steekproefsgewijze controle of de inventarisatie klopt en/of de link tussen de leerplandoelstellingen en de te realiseren VOET correct is, gebeurde niet.

Beleid
Ontwikkeling

Er zijn onvoldoende professionaliseringsinitiatieven. De laatste jaren zijn door de betrokken leden van het schoolteam geen interne of externe nascholingen met betrekking tot VOET gevolgd. Er staan geen verdere professionaliseringsinitiatieven gepland.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid

De meerderheid van de eindtermen wordt bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school legt een kwantitatieve analyse voor die zij tijdens het gesprek verder verduidelijkt. De afstemming van de activiteit op de VOET is verantwoord. Het feit dat activiteiten een traditie geworden zijn, maakt dat de link met VOET voor een aantal leraren vervaagd is.

Uitvoering
Socio-economische samenleving

Meer dan de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang bij een beperkt aantal leerlingen nagestreefd. Het aanbod van de eindtermen is vooral vakgebonden en bereikt niet alle leerlingen. Een aantal lessen PAV, aardrijkskunde en Nederlands gaan dieper in op het sociale aspect in de samenleving met thema's als welvaart, migratie en vluchtelingenprobleem. Acties zoals de 'sociale wandeling' en 'de pastorale dag' ondersteunen deze lessen. Het economisch aspect komt minder diepgaand aan bod en beperkt zich hiervoor tot kleine onderdelen van de lessen PAV. Sommige bedrijfsbezoeken, films en deelname aan beurzen of themaweken zijn gelinkt aan het economische.

4.1.1.2 Frans in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onvoldoende afgestemd op het leerplan.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Een overwegend kennisgericht aanbod resulteert in een leerplanrealisatie die onvoldoende de doelstellingen m.b.t. de vaardigheden dekt. Voor nagenoeg alle vaardigheden worden onvoldoende tekstsoorten bestreken. De nadruk ligt op de grammaticale en lexicale component, niet als ondersteunende kennis voor het uitvoeren van taaltaken, maar als doel op zich. Grammatica wordt overwegend deductief aangebracht en ingeoeft in vormgerichte toepassingen. Woordenschat wordt aangeleerd aan de hand van tweetalige woordenlijsten.

Dit schooljaar zijn er aanwijzingen dat de communicatieve component sterker vertegenwoordigd zal zijn in het onderwijsaanbod. Het consequent gebruik van het Frans als instructietaal is nu al een positief gegeven. Dit maakt van de lessen een permanente oefening in het begrijpen van de gesproken taal.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Naar analogie van het onderwijsaanbod is de evaluatiepraktijk onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. Er is een significant onevenwicht in de evaluatie van kennis en vaardigheden. Kennis weegt substantieel door in de puntenverhouding zowel voor de examens als voor dagelijks werk. Sommige vaardigheden worden voor het eerst geëvalueerd voor het examen. Bovendien is er weinig transparantie in de verdeling van de punten over de verschillende componenten. De betrouwbaarheid van de resultaten wordt wel gewaarborgd door een frequente toetsing.

De toetsing van kennis blijft uitsluitend op het reproductieve niveau: gesloten oefeningen met beperkte context en vertalingen van losse woorden en zinnen. Dit schooljaar zijn de oefeningen al meer ingebed in een context, maar het creatief-communicatief niveau via geïntegreerde taaltaken wordt nog niet bestreken. Op dat vlak is nog onvoldoende expertise aanwezig.

Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden werden globale parameters gebruikt. Er is een evolutie op gang gekomen waarbij de parameters meer taakspecifiek gemaakt worden.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Er heerst in de lessen een gunstig leerklimaat dat de leerlingen motiveert om actief te participeren. Een afsprakenblad schept een duidelijk kader. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. Er is veel aandacht voor feedback op toetsen. Een interessante rubriek op toetsbladen voor zelfevaluatie en te ondernemen acties wordt geregeld gebruikt als ondersteuning van het leerproces.

De heterogene beginsituatie van de leerlingen wordt niet in kaart gebracht.

Uitrusting De uitrusting voldoet, maar is niet bepaald leerkrachtig. De aanwezige
ICT leermiddelen worden beperkt ingezet.
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking leidt niet tot afspraken die de samenhang van het curriculum en de gelijkgerichtheid bevorderen. Er is dringend nood aan gezamenlijke leerplanstudie en professionalisering, vooral op het vlak van taaltaken. Het schooloverstijgend overleg naar aanleiding van de geplande herstructurering biedt kansen tot kennisdeling.

4.1.1.3 Techniek in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen en eindtermen in onvoldoende mate. De eindtermen in verband met ontwerpen en onderzoeken krijgen te weinig aandacht. De evaluatie is niet valide en in onvoldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Alle toepassingsgebieden komen aan bod in de behandelde thema's, maar
Volledigheid bepaalde leerplandoelstellingen krijgen onvoldoende of geen aandacht
Evenwicht waaronder materialen, communicatiemiddelen en geneeskunde/hygiëne.
Beheersingsniveau De leerlingen krijgen meerdere techniekprojecten aangeboden. Sommige zijn
Samenhang niet altijd doordacht gekozen (maken van een vliegertje en verlengkabel, bereiden van een smoothie).

De uitgewerkte techniekprojecten vertonen over de twee leerjaren overlappingsen en evolueren niet van een gesloten klassikale maakopdracht tot een ontwerpopdracht waarbij creativiteit een belangrijke rol speelt. Tevens zijn de projecten sterk inhoudelijk bepaald en meestal is de oplossing al op voorhand vastgelegd. Hierdoor krijgen de eindtermen in verband met ontwerpen en onderzoeken te weinig aandacht. De omschrijving van de probleemstelling is vaak niet afgestemd op het technisch project.

De dimensie 'hanteren' is vorig schooljaar in het tweede jaar te weinig het uitgangspunt geweest bij de opbouw van de lessen. Dit schooljaar is dit tekort weggewerkt.

Positief is de aandacht voor latere beroepen die met techniek te maken hebben. De horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken behalve technische activiteiten ontbreekt. Hierdoor houden de leraren te weinig rekening met de ondersteunende kennis van deze vakken bij de uitwerking van de techniekprojecten.

Onderwijsorganisatie De grootte van sommige lesgroepen (tot 22 leerlingen) overstijgt het
Samenstelling klasgroepen aanbevolen aantal van 16 leerlingen. Dit belemmert het actief, constructief en veilig leren.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over twee goed uitgeruste technieklokalen. Vorig schooljaar werden de lessen in het tweede leerjaar ingeroosterd in een gewoon leslokaal waardoor hanteren bijna niet aan bod kwam. De school biedt de leerlingen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen aan om veilig werken conform de wetgeving toe te laten. Veiligheidskaarten voor het gebruik van machines zijn in de technieklokalen aanwezig. De voorgeschreven ICT-uitrusting namelijk één pc per drie leerlingen ontbreekt en belet de integratie in de lessen. De vakgroep heeft wel de mogelijkheid om klassikale ICT-momenten te organiseren in een nabijgelegen computerlokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Voor de evaluatiepraktijk hanteert de school gespreide evaluatie. Deze is overwegend gebaseerd op de klassikaal uitgevoerde projecten, werkopdrachten en toetsen. De meeste toetsvragen zijn eenduidig en verzorgd opgesteld, maar ze zijn veelal kennisgericht. De verhouding tussen practica en theoretische kennis was in het eerste jaar in overeenstemming met de leerplanvoorschriften. In het tweede jaar kreeg hanteren bijna geen aandacht in de evaluatie. In tegenstelling tot wat het leerplan vraagt, is de evaluatiepraktijk overwegend product- en te weinig procesgericht. De vakgroep maakt gebruik van evaluatiefiches om de techniekprojecten te beoordelen. Het duidelijk formuleren van de vooropgestelde doelen voor de leerlingen ontbreekt. Daarnaast vermeldt de evaluatieopdracht de uit te voeren stappen, maar de criteria waaraan ze moeten beantwoorden zijn nog niet verfijnd. Ook de omzetting ervan naar het rapportcijfer is nog onduidelijk. De vakgroep ontwikkelt hiervoor momenteel nieuwe evaluatiefiches die aan de tekortkomingen moeten tegemoetkomen. De leerlingen krijgen de kans om zichzelf te evalueren. Bij de zelfevaluatie van de techniekenprojecten slagen de leerlingen daar nog onvoldoende in omdat de verwachtingen onduidelijk zijn. Daardoor krijgen de leerlingen nog te weinig inzicht in hun handelen en onvoldoende kansen om hun leerproces gericht bij te sturen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de lessen heerst een aangename leersfeer. Door de grote klasgroepen sturen de leraren het leerproces hoofdzakelijk aan met het onderwijsleergesprek en passen ze activerende werkvormen maar beperkt toe. De nadruk ligt overwegend op een gestructureerd en ordelijk lesverloop. De uitwerking volgens het technologische proces, het begeleid zelfstandig leren, de verdere integratie van ICT en het aanzetten tot probleemoplossend denken zijn nog werkpunten. Vorig schooljaar hanteerde de vakgroep in het eerste leerjaar zelfontwikkeld cursusmateriaal en in het tweede leerjaar een leerwerkboek. Dit schooljaar gebruikt de vakgroep ook in het eerste jaar een leerwerkboek, aangevuld met zelfontwikkeld cursusmateriaal. Een leerlijn is niet aanwezig. Het zelf opgestelde cursusmateriaal biedt, mits de leraren de gekozen projecten verder uitwerken meer samenhang en structuur om tegemoet te komen aan de

leerplanvereisten.

De leerlingen krijgen voldoende kansen om mondeling en schriftelijk te communiceren tijdens de lessen. De leraren lichten moeilijke woorden toe.

Tijdens de lessen wordt vooral preventief gewerkt (duidelijke afspraken, regels en opdrachten), de remediëring bestaat voornamelijk uit het verbeteren van taken en toetsen.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De vakgroep heeft nog te weinig aandacht gehad voor een gezamenlijke diepgaande leerplanstudie onder meer om overlappingen te bespreken en te komen tot een gelijkgerichte aanpak voor de realisatie van het leerplan. Ook duidelijke en gelijkgerichte afspraken over de evaluatiepraktijk ontbreken. Het gebrek aan continuïteit in de opdrachten over de schooljaren heen bemoeilijkt de samenwerking en de opbouw van specifieke vakdeskundigheid.

De vakgroep overlegt geregeld met de vakgroepen van de andere scholen in functie van het nieuwe Óscar Romerocollege. Hoewel een gelijkgerichte visie aanwezig is, komt de vakgroep nog te weinig tot gedragen initiatieven.

De leraren vullen hun aanwezige vak kennis aan met nascholing en ondersteuning door de begeleidingsdienst.

4.1.1.4 Realisaties mechanische constructies in tso tweede graad in de studierichting Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049).

Voldoet niet

De leerplanrealisatie is onvolledig. Een leerboekgericht aanbod en het verdelen van de doelstellingen in traditionele vakken zijn oorzaak van een niet-geïntegreerde projectmatige leerplanrealisatie. De evaluatie is niet steeds valide en transparant.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod is onvolledig. De doelstellingen in verband met 'de kenmerkende eigenschappen en onderdelen van een elektrische stroomkring herkennen en de elektrische grootheden wiskundig uitdrukken' zijn niet aangereikt. Het aanbod van de leerplandoelstellingen met betrekking tot het berekenen van de nodige materiaalhoeveelheid en de productiekostprijs van de uitgevoerde werkstukken, ontbreekt eveneens. Dat blijkt uit de notities en agenda's van de leerlingen.

De visie op het vlak van het geïntegreerd werken en de concrete realisatie hiervan via projecten is recent opgestart. Nochtans is de visie niet nieuw. Het versnipperd aanbod van leerplandoelstellingen in traditionele vakken ligt aan de basis van het weinig geïntegreerd aanbod. Het slaafs volgen van leerboeken mechanica en technologie (verspanende en niet-verspanende technieken) draagt niet bij tot het leren om in concrete eenvoudige constructies en installaties de kenmerken van materialen en constructieonderdelen te kunnen opzoeken of te bepalen en daarvoor een geschikte uitvoeringstechniek kiezen.

Het aanbod van leerplandoelstellingen vertrekt vooral vanuit kennisoverdracht. De theorie heeft niet altijd directe aansluiting met de praktijk. De uitgevoerde praktische oefeningen missen meestal het samenhangend geheel van kennis en vaardigheden. De leraren hebben op uitvoeringsniveau recent een aantal oefeningen afgebakend in projecten, maar deze zijn niet opgesteld volgens het technologisch proces. Leraren bieden in eenzelfde klas zowel de praktische uitvoering als de tekenvaardigheden en de ondersteunende technologische kennis aan. Dit heeft niet het beoogde faciliterend effect op het geïntegreerd en projectmatig werken, maar komt de visie al een eind tegemoet. De infrastructuur faciliteert het projectmatig werken niet wegens het ontbreken van instructieruimte, waar leraren altijd kunnen over beschikken, in (of in de buurt van) de werkplaatsen.

Een door de school aangereikt format om het geïntegreerd werken te faciliteren geeft al een lichte aanzet tot de opmaak van een projectdossier, maar is nog niet conform de leerplanvisie. De opdrachtbeschrijving vanuit een reële behoefte, het formuleren van de kwaliteitseisen, het onderzoekend aspect en de evaluatie gericht op de kwaliteitseisen ontbreken in het toegepast dossiervoorbeeld.

De leerplandoelstellingen geformuleerd bij de cluster constructies en constructie-onderdelen herkennen, deze in tekening brengen en hun functie en relatie bepalen zijn gevat in een afzonderlijk vak technisch tekenen. Er worden nog heel wat tekeningen gemaakt die geen verband hebben met de uitgevoerde werkstukken. Een cursusonderdeel toont aan dat leerlingen leren werken met een CAD-pakket (computer-aided design). Het verband van de gemaakte tekeningen met de uitvoering is opnieuw niet aantoonbaar. De mappen op de server van de school zijn gewist. De bewaartermijn van documenten loopt nochtans tot en met 31 augustus van het schooljaar dat volgt op het schooljaar waarop de stukken betrekking hebben (SO/2003/02).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over de minimale leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De praktijk- en vaklokalen zijn voldoende uitgerust met leermiddelen. De infrastructuur is aan verfrissing toe. De praktijkruimtes zijn te klein om geïntegreerd projectmatig werken toe te laten. De school beschikt verder over de noodzakelijke ICT-uitrusting voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen met betrekking tot technisch tekenen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt op basis van een voldoende aantal toetsen en examens voor een aantal deelvakken. Ze is eerder gericht op leerboekinhouden dan op leerplandoelstellingen. De toetsen/examens zijn meestal een letterlijke weergave van vragen uit het leerboek wat aantoont dat de nadruk heel sterk gericht is op kennisreproductie. Een dergelijke evaluatie toont niet aan dat leerlingen de leerstof beheersen. Inzichtelijke vragen komen te weinig voor bij het evalueren. Omwille van het onvolledig aanbod en het reproductiegerichte karakter van de evaluatie is deze weinig valide.

Op de meeste evaluatiedocumenten voor dagelijks werk is de puntenverdeling aangebracht. Reproductievragen en inzichtelijke vragen krijgen soms hetzelfde wegingscijfer, hoewel de vragen peilen naar een verschillend beheersingsniveau. Ook kennen sommige vragen onderling een disproportionele puntentoekening. Voor de evaluatie van praktische oefeningen zijn de evaluatiecriteria niet altijd even transparant. Dat is merkbaar wanneer leerlingen zichzelf evalueren. Een nieuw format zou daar verbetering in brengen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Leerlingen gebruiken hoofdzakelijk leerboeken aangevuld met zelfgemaakte cursussen voor het CAD-tekenen en autotechnieken waardoor ze over gestructureerd lesmateriaal beschikken. Een opdrachtenmap voor technisch tekenen en voor de praktijkoefeningen zet leerlingen aan het werktempo bij te sturen.

Curatieve leerbegeleiding blijft niet beperkt tot het corrigeren van de toetsen. Leerlingen kunnen verwezen worden naar of zelf vragen om remediëingslessen bij een daartoe vrijgesteld personeelslid. In de werkplaatsen gebeurt de remediëring onmiddellijk.

Op de standaard evaluatiebladen wordt aan leerlingen de mogelijkheid gegeven om een zelfevaluatie te maken van hun leren. Er is ruimte voorzien waar de leraar kan aangeven wat de remediëingsactie kan inhouden. Dit aangereikt evaluatiekader wordt zelden ingevuld.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep besteedt sinds vorig schooljaar naast de bespreking van organisatorische aspecten aandacht aan het opstarten van projectmatig werken. Ze wordt hiervoor ondersteund door de technisch adviseur en de pedagogische begeleiding. Uit de verslagen blijkt dat er nog een hele weg moet afgelegd worden en dat dit schooljaar een en ander uitgetest wordt.

Vorig schooljaar volgden een aantal leraren een vakgerichte nascholing in verband met CAD-tekenen en perslucht in het kader van leerplanrealisatie.

4.1.1.5 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2002/0279/048d)

Voldoet niet

Het aanbod is niet evenwichtig. De evaluatie toont niet aan dat de leerlingen de eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Naast de basisdoelen biedt de vakgroep nog een waaier aan uitbreidingsdoelen en leerplanvreemde doelen aan. Dit brengt de realisatie van de basisdoelen in het gedrang en maakt het aanbod onevenwichtig. De vakgroep spendeert veel niet-leerplangerichte lestijd aan rekenen met rationale getallen, merkwaardige producten, ontbinden in factoren en stellingen in de meetkunde. De leerplandoelstellingen over het voorstellen van statistische gegevens met tabellen of grafieken en over gemiddelde, mediaan en interkwartielafstand (leerplandoelstellingen 2s28 tot 2s31, eindtermen 28 en 29) bieden de leraren

op een te hoog beheersingsniveau aan. Daardoor gaat er te weinig aandacht naar de interpretatie van statistische gegevens.

De vakgroep biedt nagenoeg alle leerplandoelstellingen op een behoorlijk tot hoog beheersingsniveau aan. De leraren besteden echter onvoldoende expliciete aandacht aan de volgende doelstellingen: in een gegeven formule de waarde van één veranderlijke berekenen bij vervanging van de andere veranderlijken door een getal (leerplandoelstelling 1g25, eindterm 20), vraagstukken die leiden tot een stelsel van twee vergelijkingen van de eerste graad (leerplandoelstelling 2f25, eindterm 25) en het belang van de representativiteit van een steekproef (leerplandoelstelling 2s27).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school onderneemt de nodige stappen opdat alle leslokalen op korte termijn zullen voldoen aan de minimale materiële vereisten. Ook de recente ingebruikname van een openleercentrum stimuleert de integratie van ICT in de lessen. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan. Zij maken zinvol gebruik van een rekentoestel. Wiskundige software komt beperkt aan bod. De leraren kiezen af en toe voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en krijtbord. Sommige leraren zetten het digitaal leerplatform beperkt maar zinvol in ter ondersteuning van de leerbegeleiding.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Omwille van verschillende redenen is de evaluatie niet valide. De meeste examenvragen zijn identiek aan de vragen op de toetsen. Daardoor peilt de summatieve evaluatie eerder naar kennis dan naar de vaardigheidsgerichte doelstellingen in het leerplan. Ook het van jaar tot jaar kopiëren van toetsen en examens bedreigt de validiteit. De uitbreidingsleerstof maakt soms een onevenwichtig groot onderdeel uit van de evaluatie, waardoor de school onvoldoende kan aantonen dat alleen de evaluatie van de leerplandoelstellingen de studiesanctionering bepaalt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. Het beheersingsniveau van de evaluatie is behoorlijk. De vragen zijn helder geformuleerd. De evaluatie verloopt transparant. De lengte van de examens is billijk. Gemeenschappelijke examenvragen in parallelklassen bevorderen de objectiviteit. De examens en toetsen bevragen alle vakgebonden vaardigheden (rekenvaardigheid, tekenvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid, wiskundige taalvaardigheid), hoewel de vakgroep rekenvaardigheid veelal te sterk accentueert. De lessen verlopen rustig en gestructureerd. De leraren hebben veel aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Ze bieden stappenplannen en leerstrategieën aan. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De vakdeskundigheid en het engagement van de leraren hebben een positieve invloed op het leerrendement en op de studiehouding. Een positief en veilig leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen. Ze respecteren hun leraren en werken actief en constructief mee. Waar nodig kunnen de leerlingen tijdens de middagpauze een beroep doen op de leraren voor meer uitleg of extra oefeningen. Om het enthousiasme en het probleemoplossend denken bij de leerlingen te stimuleren, neemt de school deel aan verschillende wiskundewedstrijden.

De vakgroep laat zowel de preventieve leerbegeleiding als de remediëring over aan de professionaliteit van de individuele leraar, waardoor leraargebonden verschillen bestaan. De leraren houden onvoldoende rekening met de specifieke noden van taalzwakke leerlingen. Door nagenoeg geen gebruik te maken van realistische contexten of van differentiërende, activerende en coöperatieve werkvormen, laten de leraren kansen liggen om de motivatie, de leerwinst en de taalverwerving bij de leerlingen te maximaliseren.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De formele vergaderingen van de vakgroep handelen veelal over praktische en organisatorische aangelegenheden, waardoor ze weinig meerwaarde vormen voor de leerplanrealisatie.

De leraren volgen nascholingen en multipliceren die binnen de vakgroep. De impact ervan op de lespraktijk en op de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep is weinig zichtbaar.

4.1.1.6 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplan D/2006/0279/054)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De praktijkoefeningen tonen aan dat de hoofddoelstellingen van het leerplan in voldoende mate worden gerealiseerd. De opdrachten zijn gericht op het aanleren van de basistechnieken. In de praktijkles komen de manuele en de machinale vaardigheden uitgebreid aan bod. De leerlingen werken zowel met massief hout als met plaatmateriaal. Er is aandacht voor het ontwikkelen van manuele tekenvaardigheden. Het toepassen van CAD-tekenen (Computer-aided design) is in het onderwijsproces niet opgenomen.

De noodzakelijke samenhang tussen de leerplandoelstellingen voor theorie en praktijk komt te weinig geïntegreerd aan bod. De projecten vertrekken niet vanuit een behoefte of probleemstelling en zijn niet altijd uitgewerkt volgens het principe van het technisch-technologisch proces. Een duidelijk omschreven opdracht en de vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken bij de meeste projecten.

De leerplandoelstellingen 'een eenvoudige uitvoering onder begeleiding faseren' en 'onder begeleiding kwaliteitscontrole en zelfevaluatie toepassen' worden summier of niet aangeboden. De basismechanismen worden te theoretisch benaderd en zijn niet gelinkt aan elementair machinegebruik.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is gebaseerd op dagelijks werk en examens. Toetsen en examens vertrekken wel vanuit de aangeboden leerinhouden, maar worden niet expliciet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Hierdoor volgt het gevraagde beheersingsniveau te weinig de vereisten van het leerplan. De puntengewichten en -verhoudingen zijn weinig doordacht. Dit hypothekeert de validiteit van de leerlingenevaluatie.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van de praktijkoefeningen gaf vorig schooljaar een onvoldoende duidelijk beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. Het was voor de leerling niet duidelijk welke criteria gehanteerd werden bij het beoordelen van de praktijkopdracht. De consequente aandacht voor gerichte mondelinge feedback vertaalde zich nog te weinig in heldere en concrete criteria die de leerlingen van bij de aanvang kenden. De vakgroep werkt dit schooljaar met meer transparante instrumenten, waarmee de evaluatie strikter vanuit de leerplandoelstellingen benaderd wordt. Daaraan wordt ook zelfevaluatie door de leerling gekoppeld. De noodzakelijke bijsturing is momenteel nog onvoldoende concreet en leerplangericht uitgewerkt. Er is geen afspraak in de vakgroep over de beoordeling van de vakattitudes.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een degelijk machinepark. Basisveiligheidsvoorzieningen aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn aanwezig. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Leerlingen verwerven onvoldoende de attitude met betrekking tot veilig werken met de paneelzaag.

De inrichting van het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving. Voor de onderbouwing van de lessen is het aantal didactisch uitgewerkte voorbeelden vrij beperkt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het lerarenteam begeleidt en coacht de leerlingen met zorg. Er is aandacht voor zowel preventieve als remediërende leerbegeleiding en voor individuele ondersteuning van de leerling. Momenteel beschikken de leerlingen over door de leraren ontwikkeld cursusmateriaal en maken ze gebruik van een leerboek.

De leerlingen krijgen tijdens de praktijkmomenten doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden.

Bij de evaluatie van de technische component krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien. De remediëringsinitiatieven worden vermeld in het leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

Het beleid stuurt de vakgroep aan, maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie.

De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam nog onvoldoende in kaart. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd. Men heeft nog geen traditie om de eigen goede praktijkvoorbeelden met elkaar uit te wisselen om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Zo worden er kansen gemist om de aanwezige deskundigheid efficiënter in te zetten.

Leerlingenresultaten worden niet geanalyseerd met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit.

4.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2009/7841/001)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden evenwichtig en geïntegreerd aangeboden. De didactische materiële uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen krijgen de doelstellingen in vier deelvakken aangeboden, namelijk elektriciteit en labo, technisch tekenen, technologie en realisaties. De meeste leerplandoelstellingen worden geïntegreerd en conform de visie van het leerplan aangeboden. Zowel cognitieve als meer uitvoeringsgerichte doelstellingen komen betrokken op elkaar aan bod.

De deelvakken technologie en technisch tekenen worden in samenhang met de projecten ondersteunend aangereikt. In het deelvak elektriciteit en labo krijgen de leerlingen vanuit proefondervindelijk waarnemen en experimenten de theorie aangeboden. Een aantal doelstellingen komt echter nog te kennisgericht aan bod. Zo maken de leerlingen meermaals berekeningen over onder andere vervangingsweerstand, arbeid, rendement en spanningsverliezen over leidingen wat niet spoort met het leerplan en het profiel van een bso-studierichting. De doelstelling over de vrijgemaakte energiemarkt komt niet aan bod.

De praktijkopdrachten worden via deelprojecten opgebouwd. De meeste projecten gaan uit van een probleemomschrijving en verlopen volgens het technologisch proces. De realisatie van een residentiële elektrische installatie loopt als een rode draad doorheen de projecten. De leraren besteden voldoende aandacht aan de algemene doelstellingen in verband met planning, veiligheid en milieu en oriëntering en beroepskeuze. In deze context vormen de

opleiding 'veilig werken met elektriciteit Ba4' en het opmaken van een risicoanalyse voor 'werken op school' een meerwaarde voor de afdeling. Tot slot bezoeken de leraren regelmatig werven in opbouw, die eveneens de realiteitswaarde van het vak verhogen.

Het gebruik van ICT is geïmplementeerd in de lessen onder andere voor kostprijsberekening. Pas op het einde van het tweede jaar komen de leerlingen in contact met een CAE-pakket (Cad Aided Engineering). Hierdoor missen de leerlingen belangrijke kansen tot het verhogen van het waarnemings- en voorstellingsvermogen en het lezen, begrijpen en interpreteren van tekeningen en schema's.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerlingen huizen in goed uitgeruste werkplaatsen en vaklokalen. De afdeling beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de doelstellingen en zet deze efficiënt in. Er zijn voldoende computers beschikbaar om de ICT-integratie vlot te laten verlopen. Een aandachtspunt is de lawaaihinder in de centrale werkplaats die de lessen meermaals hindert.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het geheel van de evaluatie is onvoldoende valide. De belangrijkste oorzaken die hiertoe leiden zijn te vinden in de evaluatie van de technische vakken en het overwicht dat de school geeft aan het gedeelte kennis. Voor de technische vakken bestaat de evaluatie uit dagelijks werk en taken en examens. Kennis telt voor ruim twee derde mee in het puntentotaal. Dit is een vrij hoog aandeel voor een vaardigheidsgerichte studierichting. De vakgebonden attitudes en vaardigheidsgerichte competenties krijgen hierdoor maar een beperkt aandeel in de totaalscore. De vraagstelling is sterk kennisgericht en peilt voornamelijk naar reproductie. Regelmatig komen vragen van het eerste jaar opnieuw aan bod in het tweede jaar en vice versa, een leerlijn ontbreekt. De puntenverdeling op toetsen en examens is wel steeds transparant voor de leerlingen. Enkele vragen zijn niet relevant doordat vaardigheidsgerichte competenties bevraagd worden. De evaluatie van de praktische vaardigheden gebeurt per oefening/realisatie. Via een evaluatiedocument besteden de leraren aandacht aan vakgebonden attitudes en de praktische uitvoering. Ook kunnen de leerlingen zichzelf evalueren. Door het toepassen van deze methodiek komt zowel proces- als productevaluatie aan bod. Duidelijke transparante criteria ontbreken. Het vormt dan ook een werkpunt om de evaluatiepraktijk binnen de afdeling te stroomlijnen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal bestaat uit leerwerkboeken, zowel voor de realisaties als het meer theoretisch gedeelte. Deze zijn afgestemd op het beheersingsniveau van het leerplan en de leerplandoelstellingen en ondersteunen de leerlingen in hun projecten. De praktijkopdrachten zijn realistisch. Zowel de technische moeilijkheidsgraad als de vaktaal sluit aan bij de beroepsactiviteiten waartoe de leraren de leerlingen opleiden. De zorg voor het voeren van een talenbeleid vormt geen structureel aandachtspunt, doch impliciet zijn alle leraren hiermee begaan. De leerlingen zoeken wel regelmatig gegevens op in catalogi en

technische documenten wat bijdraagt tot het verwerven van de vaktaal.

De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. Het klassenmanagement is doorgaans professioneel en erop gericht de leerlingen zo goed mogelijk individueel te begeleiden en hun optimale slaagkansen te bieden. Bij de realisatie van hun project kunnen de leerlingen rekenen op kwaliteitsvolle procesbegeleiding in de vorm van frequente tussentijdse en doelgerichte feedback.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep bewaakt het aanbod van de doelstellingen op basis van formeel en informeel overleg. De vakgroepwerking wordt echter nog onvoldoende benut als een platform voor het maken van inhoudelijke afspraken met betrekking tot de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding. Tijdens de drie schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep verscheidene vakgebonden nascholingen gevolgd. De multiplicatie ervan voldoet. Niet-vakgebonden nascholingen worden nauwelijks gevolgd.

4.1.1.8 Elektromechanica, mechanica, elektriciteit en elektronica in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046).

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet nipt. De nodige leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is evenwichtig afgestemd op de leerplandoelstellingen en het beoogde beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht*

*Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplanrealisatie voldoet nipt wegens een paar hiaten in het aanbod en de te weinig geïntegreerde en projectmatige aanpak.

De leerplandoelstellingen worden onderverdeeld in afzonderlijke vakken elektriciteit en lab, elektronica en lab en mechanica en lab. Een beperkt aantal algemene doelstellingen (te bereiken samen met de specifieke doelstellingen) is daardoor over het hoofd gezien. De school pakt het probleem nog dit schooljaar aan.

De proefondervindelijke waarnemingen bij laboproeven ondersteunen in voldoende mate de verwerving van de theorie. De verslaglegging van laboproeven bevordert de ontwikkeling van synthetiserende vaardigheden.

Voor het technisch tekenen gebruiken leerlingen een CAE-pakket (computer-aided engineering) voor elektrische tekeningen. Voor het mechanische tekenen beschikken ze over een CAD-pakket (computer-aided design) en een '3D schetsen en constructie'-pakket.

Het projectmatig werken heeft nog onvoldoende ingang gevonden tijdens het onderwijsleerproces hoewel een heel aantal leerplandoelstellingen daarnaar verwijzen. De individuele of teamgerichte opdrachten starten niet altijd vanuit een duidelijke probleemomschrijving en verlopen niet volgens het technologisch proces. De vakgroep bewaakt zo goed mogelijk de horizontale samenhang van theorie en praktijk binnen de drie clusters en maakte recent

werk van engineeringprojecten als vervolg op de tweede graad Industriële wetenschappen.

Zo is al een project uitgewerkt waarbij leerlingen aanleren om een industriële realisatie op een gestructureerde wijze te analyseren en aan te passen aan nieuwe behoeften. De leraren bereiden zich voor om vanaf volgend schooljaar nog meer engineeringprojecten aan te bieden.

Het gemiddeld studiesucces in het eerste leerjaar hoger onderwijs ligt iets lager dan het Vlaamse gemiddelde zowel voor leerlingen die studies van het niveau van academische bachelor als voor diegenen die professionele bachelor binnen het domein van de Industriële wetenschappen aanvatten. Uit gegevens van de school blijkt dat het behalen van een diploma (academisch of bachelor) binnen het bereik ligt van diegenen die na dat eerste jaar verder studeren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De praktijk- en vaklokalen zijn voldoende uitgerust met leermiddelen. De beschikbare ruimte is soms nogal krap. De school beschikt verder over de noodzakelijke ICT-uitrusting voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen met betrekking tot het technisch tekenen en het programmeren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is evenwichtig en voldoende afgestemd op de leerplan-doelstellingen en het beoogde beheersingsniveau. De evaluatie is voldoende valide, maar is niet steeds transparant. Niet alle toetsen zijn voorzien van een puntenverdeling. Dat is eveneens het geval voor het beoordelen van mechanische tekeningen.

Voor de evaluatie van laboproeven, met uitzondering van de proeven elektriciteit, zijn de evaluatiecriteria niet altijd gekend. De criteria waarop de beoordeling van de geïntegreerde proef gebaseerd is, staan niet aangegeven op het beoordelingsblad van de tussentijdse evaluaties en de eindbeoordeling.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Leerlingen gebruiken naast leerboeken ook zelfgemaakte cursussen. Het zelf aangemaakt lesmateriaal is gestructureerd, wat het leren bevordert.

De voorziene curatieve maatregelen in functie van de leerbegeleiding blijken niet altijd nodig. Leerlingen kunnen altijd terecht bij hun leraren om meer uitleg te krijgen. Het onderwijsleergesprek spoort leerlingen aan om vragen te stellen over niet begrepen leerinhouden tijdens de lessen. Het leerklimaat is positief en open zodat leerlingen spontaan durven doorvragen over de aangeboden leerstof. Tijdens de labolessen gebeurt de remediëring onmiddellijk. Positief is dat bij de tussentijdse evaluaties van de geïntegreerde proef werkpunten meegegeven worden zodat leerlingen tijdig kunnen bijsturen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leden van de recent opgerichte vakgroep 'Industriële wetenschappen' komen regelmatig samen met een gevarieerde agenda van zowel pedagogisch-didactische als organisatorische aspecten. Ze besteden gerichte aandacht aan het samenstellen van engineeringprojecten voor de derde graad, als logisch vervolg op het invoeren van het vak engineering in de tweede graad. De vakgroep - waartoe ook leraren wiskunde, toegepaste fysica en chemie behoren - wordt hiervoor ondersteund door de technisch adviseur en soms ook door de pedagogische begeleiding. In functie van de nieuwe leerplanvisie

volgen de leraren gerichte nascholing.

De afstemming van het aanbod van leerplandoelstellingen en de geïntegreerde proef op het beoogde beheersingsniveau is terecht een permanent aandachtspunt van de vakgroep.

Vorig schooljaar volgde een aantal leraren een vakgerichte nascholing in verband met CAD-tekenen en perslucht in het kader van leerplanrealisatie.

4.1.1.9 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2004/0279/022)

Voldoet niet

Sommige leerplancomponenten komen niet of ruim onvoldoende aan bod.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In de schooljaren voorafgaand aan de doorlichting bood de vakgroep volgende onderwerpen niet aan: rijen (leerplandoelstellingen RIJ1 tot RIJ4), iteratie (leerplandoelstellingen IT1 tot IT7) en het door de school geplande keuzeonderwerp financiële algebra (leerplandoelstellingen FA1 tot FA8). Hoewel de vakgroep recent veelbelovende verbeteringsinitiatieven nam, kreeg ook het mathematiseren (leerplandoelstellingen MA1 tot MA5) te weinig en onvoldoende leerplangerichte aandacht. Omdat de leraren geen tijd besteden aan het opstellen van differentiaalvergelijkingen (leerplandoelstelling DV1), mist de aanpak van het onderwerp differentiaalvergelijkingen doel.

Naast de basisdoelen biedt de vakgroep nog een waaier aan uitbreidingsdoelen en leerplanvreemde doelen aan. Dat brengt de realisatie van de basisdoelen in het gedrang en maakt het aanbod onevenwichtig.

De leraren bieden de inhouden op een hoog beheersingsniveau aan. De vakgroep springt efficiënt om met de verticale samenstelling van het eerste en het tweede leerjaar gedurende vier wekelijkse lestijden, via een doordachte planning en via het tweejaarlijks aanbieden van bepaalde leerstofonderdelen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school onderneemt de nodige stappen opdat alle leslokalen op korte termijn zullen voldoen aan de minimale materiële vereisten. Ook de recente ingebruikname van een openleercentrum stimuleert de integratie van ICT in de lessen. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan. Zij maken zinvol gebruik van een rekentoestel. Wiskundige software komt beperkt aan bod. De leraren kiezen af en toe voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en krijtbord. Zij zetten het digitaal leerplatform beperkt maar zinvol in ter ondersteuning van de leerbegeleiding.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. Het beheersingsniveau van de evaluatie is hoog tot zeer hoog. De vragen zijn helder geformuleerd. De evaluatie verloopt transparant. De examens en toetsen peilen vooral naar rekenvaardigheid, maar ook naar denk- en redeneervaardigheid en probleemoplossende vaardigheid. Omdat de leraren nagenoeg nooit theoretische leerplandoelstellingen evalueren, komt de wiskundige taalvaardigheid onvoldoende aan bod in de evaluatie.

Door het overmatige aantal vragen op de examens, hebben de leerlingen onvoldoende tijd om de antwoorden binnen de voorziene tijd te formuleren. Dit is onbillijk en bedreigt de validiteit van de summatieve evaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De lessen verlopen rustig en gestructureerd. De leraren hebben veel aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Ze bieden stappenplannen en leerstrategieën aan. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De vakdeskundigheid, het engagement en de warme professionaliteit van de leraren hebben een positieve invloed op het leerrendement en op de studiehouding. Een positief en veilig leerklimaat en het gebruik van realistische contexten binnen wetenschappen en techniek stimuleren de betrokkenheid van de leerlingen. Ze respecteren hun leraren en werken actief en constructief mee. Waar nodig kunnen de leerlingen tijdens de middagpauze een beroep doen op de leraren voor meer uitleg of extra oefeningen. Om het enthousiasme en het probleemoplossend denken bij de leerlingen te stimuleren, neemt de school deel aan verschillende wiskundewedstrijden en integreert ze deze wedstrijden frequent in de lessen.

De vakgroep laat zowel de preventieve leerbegeleiding als de remediëring over aan de professionaliteit van de individuele leraar, waardoor leraargebonden verschillen bestaan. De leraren houden onvoldoende rekening met de specifieke noden van taalzwakke leerlingen. Door eerder zelden gebruik te maken van differentiërende, activerende en coöperatieve werkvormen, laten de leraren kansen liggen om de leerwinst en de taalverwerving bij de leerlingen te maximaliseren.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De formele vergaderingen van de vakgroep handelen veelal over praktische en organisatorische aangelegenheden, waardoor ze weinig meerwaarde vormen voor de leerplanrealisatie.

De leraren volgen nascholingen en multipliceren die binnen de vakgroep. De impact ervan op de lespraktijk is leraarafhankelijk.

4.1.1.10 Hout in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële houtbewerking (leerplannen D/2012/7841/061 en D/2005/0279/034)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerlingen van de derde graad en het specialisatiejaar alle doelstellingen in voldoende mate bereiken. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod	De leerplanrealisatie vertoont hiaten en is niet afgestemd op het geïntegreerd concept. Algemene doelstellingen zoals 'ontleden van een duidelijk omschreven opdracht', 'de opdracht procesmatig voorbereiden' en 'kwaliteitscontroles toepassen' komen onvoldoende aan bod. De opdrachten kaderen niet binnen het technologisch proces, dat wordt gekenmerkt door een duidelijke opdrachtomschrijving, het opdoen van relevante kennis, de voorbereiding en de realisatie. De leerlingen oefenen te weinig het opstellen van de eigen werkmethode. Ze leggen geen dossier aan met toelichtingen rond de technische aspecten van de opdrachten, hoewel dit een leerplandoelstelling is.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In de derde graad Houtbewerking situeert het knelpunt zich vooral in het onevenwichtig aanbieden van de leerplandoelstellingen. Sommige zijn te diepgaand uitgewerkt, terwijl andere niet behandeld worden. De leerlingen maken onvoldoende kennis met het volledige technologisch proces van raamconstructies en binnendeuren. Tevens worden essentiële doelstellingen met betrekking tot het opmeten en plaatsen van de gemaakte constructies niet gerealiseerd. De leerlingen vervaardigen een eenvoudige dakconstructie op schaal waardoor de leerlingen de affiniteit met de realiteit dreigen te verliezen. Aspecten van duurzaam bouwen worden te weinig opgenomen in de projecten. De competenties met betrekking tot 'elektrische begrippen en toestellen', 'mechanische en sanitaire begrippen' en 'kunststijlen' worden niet aangeboden. De school kan bijgevolg niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van de beroeps-profielen 'binnenschrijnwerker', 'buitenschrijnwerker', 'meubelmaker' en 'daktimmerman' per individuele leerling zijn bereikt. Dat blijkt uit een gebrek aan goed gestructureerde opdrachten. Tekenvaardigheden verwerven via CAD-software (Computer-aided design) is in het onderwijsproces opgenomen.

De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. De geïntegreerde proef (GIP) is geënt op het profiel van de opleiding.

Het leerplan van het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. Het essentiële verschil tussen dit specialisatiejaar en de derde graad Houtbewerking is zowel in de praktijkoefeningen als in het cursusmateriaal nauwelijks merkbaar. De meeste opdrachten vertrekken onvoldoende vanuit planning en organisatie gelinkt aan industriële processen. De leerlingen gaan niet om met productie- en klantgerichte kwaliteitseisen. Het leren bedienen van een CNC (Computer Numerical Control) -gestuurde machine gebeurt via een externe organisatie.

De leerlingen worden te weinig aangezet om kwaliteitsverbeteringen te formuleren en om uitvoerings- en afwerkingsvarianten te overwegen. De invulling van de GIP is onvoldoende representatief voor dit specialisatiejaar. Doorgaans ontbreekt een duidelijke opdrachtomschrijving om de geïntegreerde proef van de leerlingen richting te geven.

De leerlingenresultaten voldoen, maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet-valide evaluatie. Hierdoor geven ze geen correcte informatie over de bereikte leerplandoelstellingen per leerling.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij gebrek aan verantwoordingsstukken kan de school niet aantonen dat de evaluatiepraktijk valide verloopt. Vooral van het deelvak praktijk worden onvoldoende documenten voorgelegd.

Het geheel van de evaluatie is onvoldoende transparant. Voor de technische vakken worden de leerlingen geëvalueerd aan de hand van mondelinge bevestigingen, toetsen en examens. De onderliggende criteria zijn hierbij niet altijd duidelijk. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet niet. Er wordt bovendien niet op een evenwichtige wijze gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. De nadruk ligt te sterk op kennisreproductie bij de theoretische onderdelen.

Voor de evaluatie van de praktijkoefeningen is de scoring en de verrekening van de punten voor het dagelijks werk niet transparant. Bij gebrek aan een gemeenschappelijke beoordelingsformat steunt de evaluatie te veel op de intuïtie van de leraren. De teamleden koppelen hun beoordelingen rechtstreeks aan de realisatie, maar geven niet aan hoe de toegekende scores tot stand kwamen. Deze werkwijze brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang. Vakattitudes worden onvoldoende transparant beoordeeld.

Tijdens de stage ligt de nadruk te sterk op het evalueren van attitudes. De eigenlijke activiteiten en in het bijzonder de beroepsvaardigheden worden beperkt geëvalueerd. Bijgevolg gaat de evaluatie in onvoldoende mate na in hoeverre de leerplandoelstellingen tijdens de stage worden bereikt. De school voorziet in zowel proces- als productevaluatie bij de geïntegreerde proef.

Het bijsturen van het eigen handelen van de leerling met het oog op kwaliteitsverbetering wordt beperkt geëvalueerd.

Rapporteringspraktijk

Leerondersteunend
Transparantie

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. Dit cijfer heeft slechts een beperkte informatiewaarde wat het bereiken van de competenties betreft, aangezien dit niet gebaseerd is op een valide evaluatie. De rapportcommentaren bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een degelijk machinepark. Basisveiligheidsvoorzieningen aan de meeste machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn aanwezig. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Leerlingen verwerven onvoldoende de attitude met betrekking tot veilig werken met de paneelzaag. Orde krijgt in het atelier niet altijd de nodige aandacht. Er ontbreken didactische middelen om de leerplandoelstellingen van mechanica en elektriciteit aanschouwelijk te brengen.

In het tekenlokaal zijn er mogelijkheden om multimedia te gebruiken en ICT-vaardigheden aan te leren. De inrichting van het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving. Voor de onderbouwing van de lessen is het aantal didactisch uitgewerkte voorbeelden vrij beperkt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen.

Momenteel beschikken de leerlingen over door de leraren ontwikkeld cursusmateriaal en maken ze gebruik van een leerboek. De uitwerking van de meeste projectdossiers mist de volledige werkmethode en de integratie met alle technische componenten om als ondersteuning of naslagwerk te worden gebruikt. Voor de theoretische component steunt de remediëring te weinig op een planmatige aanpak en is ze te vrijblijvend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen, maar worden te weinig aangesproken indien ze zelf hun leerproces niet voldoende in handen nemen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Het beleid stuurt de vakgroep aan, maar volgt de werking, vooral met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. De agenda van de formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie.

De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam nog onvoldoende in kaart. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd. Men heeft nog geen traditie om de eigen goede praktijkvoorbeelden met elkaar uit te wisselen om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Zo worden er kansen gemist om de aanwezige deskundigheid efficiënter in te zetten.

Leerlingenresultaten worden niet geanalyseerd met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk of in het kader van het bewaken van de onderwijskwaliteit.

4.1.1.11 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad in de studierichtingen Centrale verwarming en sanitaire installaties, Carrosserie, Elektrische installaties, Houtbewerking en Werktuigmachines (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet

De leerplandoelen worden thematisch en geïntegreerd aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is gebaseerd op maatschappelijk relevante thema's die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen en die een aantal contexten van de vakoverschrijdende eindtermen dekken. Sommige thema's spelen in op de actualiteit en op streekgebonden evenementen. Ze worden aanschouwelijk gemaakt door visueel ondersteunend materiaal, het gebruik van authentieke documenten en een aantal studie-uitstappen. Minder expliciet aanwezig is de inkleuring naargelang van de studierichtingscontext. Hiervoor vormen een aantal samenzettingen een hinderende factor.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Doorheen de thema's komen de leerplanclusters geïntegreerd aan bod. De doelen m.b.t. de rekenvaardigheid en het maatschappelijk bewustzijn krijgen een overwegend functionele invulling. De organisatiebekwaamheid wordt geoefend tijdens zelfstandig werk en groepswork, maar door de sterke sturing van de opdrachten is er te weinig ruimte voor de grotere inbreng die van de leerlingen in de derde graad mag verwacht worden. Dit komt ook tot uiting in de aanpak van de actualiteit, waarbij de actieve betrokkenheid van de leerlingen te beperkt is. De leerlingen worden te weinig uitgedaagd om de OVUR-strategie zelfstandig toe te passen in open opdrachten. Hierdoor komt de verzelfstandiging van het leerproces onvoldoende tot stand.

De rekenvaardigheid komt voldoende aan bod, maar de aandacht voor de regel van drieën en schematische voorstellingen (inclusief het gebruik hiervoor van ICT-toepassingen) is veeleer beperkt. Als gevolg van de overwegend gesloten opdrachten (met frequent gebruik van invuldidactiek) worden de taalvaardigheden van de leerlingen te weinig geoefend. Er wordt ook te lauw gereageerd op dialectisch taalgebruik. Doelen die betrekking hebben op 'wetenschap en samenleving' komen beperkt aan bod, maar zijn nog niet functioneel geïntegreerd. Wetenschappelijke leerinhouden worden te weinig verbonden met toepassingen uit de leefwereld.

Engels wordt geïntegreerd aangeboden binnen het vak PAV. De leerinhouden voor Engels sluiten aan bij de behandelde thema's, maar zijn te weinig gericht op de ontwikkeling van vaardigheden. Er wordt te weinig ingespeeld op de verschillen in voorkennis.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie voor dagelijks werk bestrijkt op een representatieve manier het geheel van de leerstof en de leerplandoelen. Het aandeel voor de taalvaardigheden is echter veeleer beperkt. De betrouwbaarheid van de evaluatie wordt gewaarborgd door een geregelde toetsing. De transparantie van de beoordelingscriteria is niet altijd optimaal. De examenvragen zijn gericht op reproductie en niet op het testen van de aangeleerde vaardigheden.

De evaluatie van Engels is beperkt en sluit onvoldoende aan bij de leerplandoelen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren bouwen een vertrouwensrelatie met de leerlingen op die resulteert in een veilig leerklimaat. De aanpak is motiverend en het onderwijs verloopt gestructureerd. Door de sterke sturing wordt evenwel de kans gemist om de leerlingen aan hun eigen leerproces te leren werken. De OVUR-methode wordt niet systematisch aangeleerd als werkmethode. Vooral de reflectiefase blijft achterwege.

Het cursusmateriaal is goed gestructureerd en heeft een verzorgde lay-out. Duidelijke klasafspraken reguleren het lesverloop. Een goede afwisseling van werkvormen stimuleert de actieve deelname van de leerlingen aan de lessen.

De leerlingen krijgen ondersteuning bij de voorbereiding en uitvoering van de geïntegreerde proef.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting is beperkt tot het strikt noodzakelijke. Vooral de beschikbaarheid van computers voor de leerlingen is een pijnpunt. Hierdoor is de realisatie van doelen m.b.t. de informatieverwerking en -verwerking niet vanzelfsprekend.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep werkt goed samen bij de uitwerking van thema's, maar maakt te weinig afspraken over de verticale opbouw van het curriculum. Er is geen leerlijn die de stelselmatig grotere inbreng van de leerlingen in het onderwijsleerproces opbouwt.

Het schooloverstijgend overleg in het kader van de geplande herstructurering biedt kansen voor onderlinge kruisbestuiving. Voor de leraren met minder ervaring in de opdracht is er nood aan bredere vormen van professionalisering.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school (voltijds secundair onderwijs en het Centrum Leren en Werken) beschikt over verschillende vestigingsplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) heeft betrekking op de campussen in de Emiel Van Winckellaan (campus A, B en C) en in de Greffelinck (campus D) voor het voltijds secundair onderwijs (SO) en voor het Centrum Leren en Werken (CLW) op de vestigingsplaatsen in de Bogaerdstraat, de Gentsesteenweg en de Galeidestraat.

De school spoort tekorten op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne op, maar doet dat nog onvoldoende op een systematische wijze. Sinds september 2014 is er op de school een nieuwe preventieadviseur. Voor de ondersteuning van het veiligheidsbeleid kan de preventieadviseur een beroep doen op de technisch adviseurs (SO) en op de werkgroep veiligheid (CLW). De school heeft de bevoegdheden, taken en opdrachten van de uitvoerders nog niet duidelijk vastgelegd. Dit belemmert de systematische en proactieve aanpak van het veiligheidsbeleid.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn overwegend gestructureerd opgebouwd op basis van eigen vaststellingen en de bevindingen van de externe deskundigen. De interne preventieadviseur voert nog geen jaarlijkse rondgang uit. De noodzakelijke financiële middelen worden in de plannen niet vermeld, maar de school kan deze aantonen door middel van de koppeling met de begroting.

De school beschikt niet over een preventief onderhoudsprogramma. Het aankoop- en indienststellingsbeleid verloopt grotendeels conform de voorschriften. De betrokkenheid van de preventieadviseur is uitgeschreven in een procedure. De bestelformulieren worden niet door de preventieadviseur ondertekend. Voor de meeste arbeidsmiddelen zijn de gelijkvormigheidsattesten en indienststellingsverslagen aanwezig. De school voert de controles uit van toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegde dienst. Er is echter nog geen keuringsverslag van de elektrische installatie van de vestigingsplaatsen in de Gentsesteenweg en Galeidestraat (CLW). De periodieke controles van ladders, stellingen en noodverlichting gebeuren niet systematisch. De school verzamelt nog onvoldoende op een gestructureerde manier gegevens om de woonbaarheid, veiligheid en gezondheid te evalueren en bij te sturen.

De vaststellingen en adviezen van de deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie opmerkte tijdens de doorlichting. Een belangrijk werkpunt voor de school is het werken aan de algemene houding en cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op zijn eigen niveau bij te dragen aan de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. Zo werd tijdens de rondgang vastgesteld dat nooduitgangen niet steeds vrij zijn en er geen jaarlijkse evacuatieoefeningen werden georganiseerd (SO). Op verschillende plaatsen ontbreken pictogrammen van nooduitgangen en van de brandblusmiddelen. In de werkplaatsen zijn werk- en loopzones niet afgebakend. De nodige collectieve beschermingsmiddelen ontbreken bij enkele machines. De hygiëne in de didactische keuken kan door veroudering en slijtage (bijv. de werkbladen) niet altijd gegarandeerd worden (CLW). In het lokaal van haartooi ontbreekt een aparte bereidingsruimte voor de producten en een afzuiging (CLW). Op sommige plaatsen bestaat valgevaar ten gevolge van losse en verzakte tegels (SO). Ook zijn bepaalde trapleuningen en borstweringen te laag. De inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen is onvolledig. Sommige veiligheidskaarten of -fiches ontbreken. Niet alle gevaarlijke producten zijn voorzien van een voorgeschreven etiket en veilig opgeslagen (SO). De orde en netheid in bepaalde theorielokalen, werkplaatsen, opbergruimtes en van de sanitaire installaties voldoet niet (SO).

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de school in voldoende mate aan de minimale verwachtingen. In het SO is de sanitaire voorziening op de campus A volledig vernieuwd. Op de vestigingsplaats in de Bogaerdstraat (CLW) zijn renovatiewerken gepland. Hoewel het aantal toiletten met het huidige leerlingenaantal niet voldoet, heeft de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting niet kunnen vaststellen dat dit leidt tot overlast. De school houdt sinds dit schooljaar een register met de interventies van de eerste hulp bij.

Omwillen van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoorde, evalueert en bijstuurt, krijgt de school een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Als het beleid de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid In haar visie op evaluatie beschrijft de school de functies die de evaluatie zou moeten hebben en de criteria waaraan ze zou moeten beantwoorden. Naast gegevensverzameling over de leerprestaties van de leerlingen heeft evaluatie een ondersteunende functie. Zij verschaft informatie die moet dienen om het leerproces bij te sturen. Hierdoor legt de school duidelijk de nadruk op de verwevenheid van evaluatie en leerbegeleiding. Indien uit de evaluatie blijkt dat een leerling een bepaald leerstofonderdeel onvoldoende beheerst, wordt een gepast handelingsplan uitgewerkt, dat zowel curatief als preventief kan zijn. Voor de leraren kan de evaluatie nuttige informatie verstrekken over hun didactisch handelen en de eventuele bijsturing ervan.

In de schoolvisie omschrijft zij aan welke criteria de evaluatie moet voldoen: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en voorspelbaarheid. De evaluatie moet ook rekening houden met de eisen van de leerplannen, de samenstelling van de klas en de eigenheid van de onderwijsvorm. De puntenverdeling tussen kennis, vaardigheden en attitudes en de verhouding tussen basis en uitbreiding zijn materie voor de vakgroepen, die daarover geacht worden afspraken te maken. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen.

De school kiest voor een gemengd systeem van gespreide evaluatie en gegroepeerde examens, behalve voor de leerlingen van de B-stroom en van de 2de graad bso. Voor hen geldt een systeem van gespreide evaluatie en grote toetsen. De verhouding tussen dagelijks werk en examens ligt vast en is gedifferentieerd naargelang van de onderwijsvorm. In de A-stroom en de tweede graad tso wegen de examens relatief zwaar door. Afhankelijk van de graad is er een trimester- of een semestersysteem. Het aantal examens varieert per studierichting.

In de eindjaren wegen de stages en de geïntegreerde proef substantieel door in het puntentotaal. Het gewicht van de geïntegreerde proef is afhankelijk van de studierichting. De evaluatie ervan bestaat uit een proces- en productgedeelte.

De school heeft een duidelijk organisatorisch kader voor de deliberaties. Zij legt geen criteria vast. De gewenste deliberatiehouding is prospectief. Bedoeling is de leerlingen te oriënteren naar de studierichting die het best past bij hun capaciteiten. De delibererende klassenraad formuleert haar adviezen in die zin. De school werkt ook met een systeem van waarschuwingen en vakantietaken. Beide zijn ondersteunend bedoeld.

De school rapporteert frequent aan de hand van verschillende soorten

rapporten en geregelde oudercontacten. Op de rapporten voor dagelijks werk is er naast de cijfers ruimte voor commentaar. Daarop staat ook een lettercode voor een aantal attitudes. Leerlingen van de eindjaren krijgen ook een GIP-rapport met de scores van de tussentijdse evaluaties en van de verschillende onderdelen. De school communiceert ook over de leervorderingen via de agenda en briefwisseling met de ouders.

Ondersteuning De school beschikt over een duidelijk organisatorisch kader voor de evaluatiepraktijk. Daarover worden de leraren geïnformeerd in allerlei beleidsdocumenten en tijdens personeelsvergaderingen. De documenten bevatten informatie over de examenfrequentie, rapportperiodes, de verhouding tussen dagelijks werk en examens, de deliberatieprocedures en richtlijnen voor de geïntegreerde proef.

Een elektronisch platform ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten naar leerlingen en ouders. In het leerlingvolgsysteem kunnen ze de resultaten duiden en er acties aan koppelen. Voor de registratie van de acties beschikken de leraren over een specifiek document (handelingsplan remediëring).

De ouders hebben toegang tot het digitaal puntensysteem zodat zij dagelijks de leerprestaties kunnen opvolgen.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens o.m. over leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs. Uit haar cijfers blijkt dat zij gunstige resultaten kan voorleggen. In de meeste structuuronderdelen is het aantal A-attesten hoog tot zeer hoog. De adviezen liggen in de lijn van de leerlingenresultaten. De school volgt op of de adviezen gevolgd worden en wat het effect ervan is.

Het aantal bijkomende proeven is beperkt. De school stelt de beslissing uit in gevallen die conform de regelgeving zijn. Ook wat het aantal evaluatiedagen betreft, leeft de school de regelgeving na. Dat is niet altijd het geval voor de motivering van B- en C-attesten. Sommige B- en C-attesten worden niet gemotiveerd, wat een inbreuk op de regelgeving is. Andere worden onderbouwd met standaardzinnen die niet geschreven zijn op maat van de individuele leerling. Daarvoor beschikt de school nochtans over voldoende informatie in het leerlingvolgsysteem. Voor het overige is de administratieve afhandeling van notulen en proces-verbalen conform de regelgeving.

De schoolleiding volgt de implementatie van de organisatorische richtlijnen op. De inhoudelijke sturing is beperkt. De inhoudelijke invulling en met name de leerplangerichtheid van de evaluatie laat zij over aan de vakgroepen. Voor de vakken van het specifiek gedeelte wordt de vakgroepwerking opgevolgd door de technisch adviseurs. Voor de vakken van de basisvorming gebeurt dit door de coördinatoren. Die opvolging is overwegend administratief.

De verantwoordelijkheden die de schoolvisie aan de vakgroepen toebedeelt op

het vlak van evaluatie, worden door de meeste vakgroepen slechts in beperkte mate opgenomen. Vooral de transparantie van de evaluatie laat vaak te wensen over. De puntenverhouding tussen verschillende leerplancomponenten is onduidelijk en berust niet op overwogen keuzes. Het ontbreken van afspraken leidt tot een gebrek aan gelijkgerichtheid binnen het vak of de studierichting. Voorts slagen de vakgroepen er niet in gezamenlijk toetsbare criteria uit te werken voor de beoordeling van vaardigheden en attitudes. De gebruikte criteria zijn te vaag en leiden tot nattevingerwerk. Wat de attitudes betreft, zijn er nu verschillen in welke attitudes in beschouwing worden genomen en het gewicht dat eraan wordt toegekend. Ook voor de stage en de geïntegreerde proef zijn de beoordelingscriteria niet altijd helder geformuleerd.

Een ander pijnpunt is de afstemming op de leerplandoelen. De evaluatie is doorgaans representatief voor de behandelde leerinhouden, maar veel minder voor de leerplandoelen. Dit heeft voornamelijk te maken met de nadruk die gelegd wordt op kennis, terwijl in de leerplandoelen vaardigheden centraal staan.

De rapportcommentaren worden geschreven volgens de zgn. sandwich-methode. Wat niet goed was en moet verbeteren wordt verpakt tussen positieve boodschappen. Deze manier van feedback geven is bedoeld om de commentaar acceptabel te maken. De leraren zijn al bedreven in het formuleren van dit soort feedback. De coördinatoren volgen dit op.

Ontwikkeling De geplande herstructurering binnen de scholengemeenschap leidt ook tot schooloverstijgend overleg over evaluatie. De evaluatiepraktijken in de verschillende scholen worden aan elkaar afgetoetst. Dit resulteert in nieuwe inzichten die in het VTI beginnen te rijpen en mogelijks tot bijstellingen zullen leiden. Het vernieuwd attituderapport is al een eerste product van het overleg tussen de verschillende scholen. De afschaffing van de examens in het bso is een bijstelling die vanaf volgend schooljaar ingaat.

Extern wordt weinig inspiratie gezocht op het vlak van evaluatie. Recentelijk was evaluatie geen nascholingsprioriteit. Er werd zowel vakspecifiek als algemeen pedagogisch weinig nascholing gevolgd over evaluatie. Het was ook geen thema van een recente pedagogische studiedag.

Het in vraag stellen van de eigen evaluatiepraktijk is nog niet ingeburgerd op vak- en leraarniveau.

Inbreuk(en) op regelgeving De motivering van de B- en C-attesten conform het besluit van de Vlaamse regering van 19/7/2002, Art. 5, §1, §5, §8.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De schoolleiding concretiseerde het pedagogisch project van de school in een schoolwerkplan met aandacht voor zowel preventieve leerbegeleiding als extra zorg. Vanuit een globale visie op leerlingbegeleiding koppelt zij de leerzorg aan de socio-emotionele begeleiding, aan de studieloopbaanbegeleiding en aan haar gelijkeonderwijskansenbeleid (GOK). De verschillende initiatieven vormen een samenhangend leer- en zorgsysteem. Een geëngageerd team van leerlingbegeleiders, coördinatoren en leraren stuurt het geheel doelgericht aan.

Ondersteuning De leerbegeleiding op schoolniveau is kwaliteitsvol georganiseerd. Een waaier aan initiatieven draagt doelmatig bij tot de preventieve leerbegeleiding. De mogelijkheid tot begeleide studie in de huiswerkklas ondersteunt de curatieve leerbegeleiding in de eerste en de tweede graad. Door een nauwkeurige registratie van de socio-emotionele begeleiding in het leerlingvolgsysteem, beschikt de klassenraad over een waardevol instrument om de individuele leerbegeleiding aan te sturen. De klassenleraren volgen het handelingsgericht werken met toenemende gelijkgerichtheid op.

Het schoolteam kiest bewust voor preventieve basiszorg bij alle leerlingen. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften bestaat een aantal begeleidingsplannen die de leerlingbegeleiders individualiseren en aan de leraren communiceren. Indien deze verhoogde zorg niet volstaat, werkt de school vlot samen met het CLB.

De schoolleiding laat de vakgebonden preventieve leerbegeleiding en remediëring over aan de professionaliteit van de individuele leraren. Er zijn weinig afspraken op school- of vakgroepniveau, waardoor er significante verschillen bestaan in de aanpak en de kwaliteit van de leerbegeleiding in de klaspraktijk. Remediëringsoefeningen zijn eerder zeldzaam en bestaan veelal uit algemene herhalingsoefeningen, die niet gericht zijn op de individuele leernoden.

Doeltreffendheid De klassenraad detecteert stelselmatig lage leerlingresultaten en koppelt daaraan acties. Tweewekelijks evalueren de leerlingbegeleiders in samenwerking met het CLB de individuele zorginitiatieven en sturen bij waar nodig. De leraren ervaren deze werkwijze als doeltreffend en ondersteunend.

De school beschikt echter niet over een kwaliteitszorgsysteem om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding na te gaan. Voor de vakgebonden leerbegeleiding bestaat geen systematische evaluatie of opvolging. Op basis van de informatie in het leerlingvolgsysteem is het niet altijd duidelijk of de nodige remediëring binnen de vakken heeft plaatsgevonden. De delibererende klassenraad beschikt op dit vlak niet over voldoende informatie.

De school is zich ervan bewust dat taalachterstand voor veel leerlingen het leren belemmert. Daarom draagt zij het talenbeleid hoog in het vaandel. Een permanente werkgroep talenbeleid staat in voor de implementatie van de schoolvisie. De leraren die een trekkersrol op zich nemen, krijgen daarvoor de ruimte in hun opdrachtenpakket. Via allerlei initiatieven – zoals interne professionalisering, ludieke taaltips, gedichtenwedstrijden, schooltoneel en een stripbibliotheek – slaagt de werkgroep er in de aandacht voor taal in te bedden in de schoolcultuur. Het ontbreekt de school echter aan structurele afspraken om ook tijdens de lessen een taalrijke leeromgeving te creëren. Slechts enkele leraren besteden voldoende aandacht aan het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal. Werk- en groeperingsvormen die de interactie tussen leerlingen bevorderen en mondeling taalgebruik stimuleren, zijn meer de uitzondering dan de regel. Van taalgericht vakonderwijs is er nauwelijks sprake.

Het schoolteam detecteert de talige noden van nieuwe leerlingen door middel van een taalscreening in het eerste leerjaar, maar nog niet van de zijinstromers in het tweede leerjaar of in de tweede graad. De school neemt regelmatig maatregelen die aansluiten bij de specifieke taalnoden van de betrokken leerlingengroepen. De school ervaart de taalscreening als onvoldoende fijnmazig om er individuele begeleidingsacties aan te koppelen. Daarom startte ze een kwalitatief onderzoek van de screening via leerlingobservaties. Dit initiatief is een fraai voorbeeld van informatiegebruik en cyclische kwaliteitsbewaking en illustreert de ontwikkelingsdynamiek van de werkgroep talenbeleid.

Ontwikkeling De school stuurt de ontwikkeling en de professionalisering van haar teamleden onvoldoende aan. Ze handelt te weinig proactief om de deskundigheid van leraren over vakgebonden leerbegeleiding en taalgericht vakonderwijs te verhogen. Wel biedt de school kansen voor interne en externe navorming en werkt ze samen met de pedagogische begeleidingsdienst om de leerbegeleiding op schoolniveau permanent te actualiseren. Recente bijstellingen en nieuwe initiatieven illustreren de taakbetrokkenheid en de ontwikkelingsbereidheid van een groep leraren en leerlingbegeleiders.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het beleid van de school wordt waargenomen door een team bestaande uit de directeur, adjunct-directeur en de technisch adviseur coördinator. Ze worden bijgestaan door een aantal personeelsleden met specifieke functies zoals de technisch adviseurs en coördinatoren. Samen vormen zij de directieraad. De maandelijkse vergaderingen worden aangewend om de pedagogische en juridische aspecten van het onderwijs te vertalen naar de concrete praktijk en er een organisatorische invulling aan te geven. In deze raad worden verantwoordelijkheden gedelegeerd, waardoor de communicatie binnen de school geoptimaliseerd wordt en een brugfunctie gecreëerd wordt tussen directie, personeel en leerlingen. Het algemeen beleid wordt gekenmerkt door een toegankelijk, participatief en motiverend leiderschap. De voorbije schooljaren heeft het beleid met succes geïnvesteerd in de zorg voor een aangenaam en gestructureerd leerklimaat. De professionaliteit van de leraren wordt echter nog onvoldoende opgevolgd via klasbezoeken en functionerings- en evaluatiegesprekken.

Voor een aantal beleidsdomeinen en diensten krijgt de school ondersteuning op het niveau van de scholengemeenschap en het schoolbestuur. Dat geldt onder meer en in de eerste plaats voor alle werkzaamheden rond de integratie van het Óscar Romerocollege. Met het oog op een optimale leerlingenoriëntering, is er sedert dit schooljaar een verregaande samenwerking binnen de vier scholen van de scholengemeenschap die moet resulteren in een afzonderlijke eerste graad. Het algemeen beleid van de school is dan ook gedeeltelijk georiënteerd op deze reorganisatie. De voorbereiding van de integratie is al enkele jaren aan de gang. Ze vergt in de aanloop naar volgend schooljaar een belangrijk deel van de tijdsbesteding van het algemeen beleid. De ontwikkeling en de opvolging van het personeel en pedagogisch-didactische processen is hierdoor wat op de achtergrond geraakt. Het valide evalueren, de optimalisatie van de vakgroepwerking en de leerbegeleiding op vakniveau vormen aandachtspunten voor het beleid.

Visieontwikkeling Het Vrij Technisch Instituut is een katholieke school die nijverheidstechnische opleidingen aanbiedt die zowel voorbereiden op hoger onderwijs als op het beroepsleven. In haar pedagogisch project en het schoolwerkplan staan de krachtlijnen en de uitgangspunten van de schoolvisie opgenomen. Naast het bijbrengen van kennis en het verwerven van beroepsvaardigheden, wil ze ook instaan voor een brede vorming van haar leerlingen. Er werden voor een groot aantal aspecten van de schoolwerking visieteksten uitgeschreven. De visie krijgt regelmatig vorm via informeel overleg vanuit het korps. Een omzetting naar strategische en operationele doelstellingen met bijhorende effectmeting ontbreekt.

Voor de ontwikkeling van het Óscar Romerocollege werken de betrokken scholen samen met een extern bureau rond de visie en strategische beleidslijnen. De vroegere, eerder concurrentiële positionering van de betrokken scholen uit de buurt maakt plaats voor een gedegen samenwerking. De nieuwe visie van het Óscar Romerocollege wil kansen bieden aan alle jongeren en hun talenten maximaal ontwikkelen.

Besluitvorming Het besluitvormingsproces verloopt reglementair en met voldoende betrokkenheid van de verschillende schoolgeledingen. Om haar beleid mee vorm te geven beschikt de school hiertoe over de formele inspraak- en overlegorganen die op regelmatige tijdstippen overleg plegen. Het directieteam laat zich bij de besluitvorming ondersteunen en inspireren door de directieraad en streeft hierbij een participatieve aanpak na. De school hecht tevens veel belang aan een open informele communicatiestructuur. Het digitale platform van de school wordt efficiënt gebruikt als middel om de besluitvorming mee vorm te geven. De ouders en de leerlingen worden in de besluitvorming actief betrokken via een ouderraad en de leerlingenraad.

Het grote vertrouwen in de professionele aanpak van elke leraar en de vakgroepen is een onderdeel van de schoolcultuur maar tevens een valkuil. De vakgroepwerking is namelijk te weinig efficiënt georganiseerd om kerntaken zoals de leerplanbewaking en de bewaking van de evaluatiepraktijk op te nemen. De beperkte inhoudelijke aansturing en opvolging hypothekeert de slag-kracht ervan.

Kwaliteitszorg Op schoolniveau is er geen geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem. De school verzamelt wel losse gegevens en verschillende initiatieven worden geanalyseerd en bijgestuurd. Tevens startte de school enkele jaren geleden in de eerste graad, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten, een zelfbeoordelingstraject 'belonen en straffen' op. Daaruit werden werkpunten, een plan en een effectmeting gedistilleerd.

In het algemeen echter staat de school voor wat het formuleren van haalbare en meetbare doelen en het onderzoeken van de doeltreffendheid van de verschillende onderwijskundige processen betreft aan het begin van een ontwikkelproces.

Zorg voor risicoleerlingen De school brengt de noden van alle leerlingen in kaart met een leerlingvolgsysteem. Zo ondersteunt en faciliteert ze de zorg voor risicoleerlingen gebaseerd op informatie en motiveert ze haar leerlingen in hun leertraject. Bij knipperlichten wordt onmiddellijk geageerd. De school kent het profiel van haar vroegtijdige schoolverlaters.

De school heeft een duidelijke visie op de manier waarop ze haar zorg voor risicoleerlingen wil vormgeven en werkt hiervoor nauw samen met het CLB. De school organiseert gerichte acties samen met het CLB die als voorbeeld van goede praktijk gelden. Hierdoor slaagt de school erin het aantal vroegtijdige schoolverlaters te beperken, ondanks de grote instroom van risicoleerlingen.

Inbreuken op de regelgeving Het voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken (decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding - art. 47ter, §§4, 5; 47octies en omzendbrief PERS/2007/09: Functiebeschrijving en evaluatie - rubriek 2.3)

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam en gestructureerd leerklimaat.
- De brede zorg voor de leerlingen.
- De betrokkenheid van een behoorlijk aantal personeelsleden.
- De leerbegeleiding op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het motiverend en participatief leiderschap.
- De toegankelijkheid van het directieteam en het middenkader.
- De doelgerichte aanpak op schoolniveau van de integratie tot het Óscar Romerocollege

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen op basis van een degelijke leerplanstudie.
- De systematische bewaking van de leerplanrealisatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.
- De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk.
- De leerbegeleiding op vakniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De aansturing en opvolging van de inhoudelijke werking van de vakgroepen.
- De systematische aanpak van de interne kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in tso tweede graad in de studierichting Mechanische technieken.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking.
- De leerplanrealisatie voor het specifieke gedeelte in bso derde graad in de studierichting Industriële houtbewerking.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen.
- De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne.

Wat betreft de regelgeving

- Het voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken (Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding - art. 47ter, §§4, 5 en art. 47octies. Omzendbrief PERS/2007/09: Functiebeschrijving en evaluatie - rubriek 2.3)
- De motivering van de B- en C-attesten conform het besluit van de Vlaamse regering van 19/7/2002, Art. 5, §1, §5, §.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, techniek	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, techniek	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	wiskunde	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	wiskunde	Realisaties mechanische constructies
Graad 3 BSO Houtbewerking		hout
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking		hout
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	wiskunde

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **30-10-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken. (decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding - art. 47ter, §§4, 5; 47octies en omzendbrief PERS/2007/09: Functiebeschrijving en evaluatie - rubriek 2.3)

De motivering van de B- en C-attesten conform het besluit van de Vlaamse regering van 19/7/2002, Art. 5, §1, §5, §8.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **30-10-2018** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Christian POTLOOT de inspecteur-verslaggever	Guido VAN LYSEBETTENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	